

Obecná lingvistika (bakalářské studium) – přijímací řízení

Vzorový test studijních předpokladů pro lingvistickou analýzu

schopnost pozorování a srovnání jevů v češtině a angličtině,
schopnost logického myšlení při práci s neznámým jazykovým materiálem

(25 otázek celkem za 50 bodů)

1. Které z následujících slov **není** antonymum od slova *volný*?

- a) obsazený b) zadaný c) neprůchodný d) tekutý

(1 bod)

2. Doplňte chybějící slovo, aby významový vztah mezi slovy v první a druhé dvojici byl **totožný**.

1. dvojice *tužka : psát*

2. dvojice *nůžky : ???*

- a) jehla b) stříhat c) látka d) šít

(1 bod)

3. Doplňte chybějící anglické slovo, aby významový vztah mezi slovy v první a druhé dvojici byl **totožný**.

1. dvojice *apple : orange*

2. dvojice *broccoli : ???*

- a) green b) vegetable c) carrot d) tree

(1 bod)

4. U kterého ze sloves vyjadřuje předpona *roz-* jiný význam než u zbývajících?

- a) rozbít b) rozpovídat se c) rozbřechet se d) rozhoupat

(2 body)

5. Vyberte pár anglických slov, jejichž významový vztah se od ostatních **liší**.

- a) to sleep – to wake up b) to encode – to decode c) to send – to receive d) to sell – to buy

(2 body)

6. Které z následujících pseudoslov by nejspíš **nemohlo** být skutečným českým slovem z hlediska toho, jak jsou v něm zkombinovány hlásky (psáno běžným pravopisem)?

- a) básk b) sned' c) hpez d) zhrt

(2 body)

7. Který z následujících anglických slovesných tvarů **vyjadřuje** gramatickou kategorii osoby?

- a) would run b) had seen c) kicks d) feeling

(2 body)

8. Které z následujících sloves se z hlediska svého lexikálního významu nejvýrazněji odlišuje od ostatních sloves? Toto sloveso s ostatními nesdílí jednu obecnou sémantickou vlastnost.
- a) think b) feel c) know d) die
-
- (2 body)
9. Každé z následujících sloves vyjadřuje určitou událost/děj. Naplnění události (tedy to, že fakticky proběhne) je v některých případech přirozeným vyústěním předchozího děje, v některých případech je okamžité. Poznáte, ve kterém z následujících případů **není** okamžité?
- a) objevit b) všimnout si c) potkat d) naučit se
-
- (2 body)
10. Podívejte se na následující složeniny. Jsou vždy vytvořeny ze dvou slov. Jedna složenina je utvořena výrazně odlišně (významový vztah mezi jejími částmi je jiný než u zbývajících složenin). Která?
- a) československý b) severoamerický c) indoevropský d) ugrofinský
-
- (2 body)
11. Které z následujících adjektiv se chová jinak než ostatní?
- a) čistý b) prudký c) závodní d) hluboký
-
- (2 body)
12. Vyberte otázku, která se liší od zbývajících z hlediska toho, čeho jí chce mluvčí dosáhnout.
- a) Chutná ti to?
b) Co si dáš k pití?
c) Kolik chceš knedlíků?
d) Podáš mi prosím tě sůl?
-
- (2 body)
13. V jedné z následujících vět je zájmeno *mi* užito jinak než ve zbývajících. Poznáte, ve které?
- a) Vrať mi tu knížku, prosím tě.
b) Au, stojíš mi na noze!
c) Zatím mi nic neposlali.
d) Dali mi tři dny na rozmyšlenou.
-
- (2 body)
14. V jedné z vět je sloveso užito v jiném časovém významu než ve zbývajících větách. Ve které?
- a) Každý večer před spaním vykouří děda dvě cigarety.
b) Na Vánoce babička vždycky uklidí celou chalupu.
c) Každý den vypije nejmíň tři piva.
d) Do Vánoc napíšu aspoň dvě kapitoly dizertace.
-
- (2 body)

15. Hláška, kterou v češtině vyslovujeme, neodpovídá vždy písmenu, kterým je zapsána. Ve kterém z následujících slov vyslovujeme písmeno *v* opravdu jako hlásku [v]?

- a) kov b) svatý c) vstát d) včera

(2 body)

16. Prohlédněte si tento anglický slovesný tvar: *makes*.

Které gramatické kategorie tento tvar (mimo jiné) vyjadřuje? Vyberte řešení, které **neobsahuje žádnou chybu**.

- a) čas, číslo, osoba
b) jmenný rod, osoba, pád
c) jmenný rod, číslo, osoba
d) slovesný rod, čas, životnost

(2 body)

17. Podívejte se na příklady různých syntaktických užití anglického slovesa *break* a českého slovesa *rozbít*. (Závorka naznačuje, že daný větný člen může, ale nemusí být vyjádřen.)

1. Peter broke the window.	4. Petr rozbil okno.
2. The window was broken (by Peter).	5. Okno bylo rozbito (Petrem).
3. The window broke.	6. Okno se rozbilo.

Jedno z následujících **zobecnění** o výše uvedených větách **neplatí**. Které?

- a) Ve všech větách se slovesem *rozbít* je vyjádřen podmět.
b) Ve všech větách se slovesem *break* může být vyjádřen předmět.
c) Ve všech pasivních větách je vyjádřen podmět.
d) Ve všech větách se slovesem *break* je vyjádřen podmět.

(2 body)

18. Anglický tvar *bank* může podle slovníku The Cobuild English for Learners znamenat:

(1) a bank is an institution where people or businesses can keep their money, např. *Which bank offers you the service that best suits your financial needs?*

(2) the banks of a river, canal, or lake are the raised areas of ground along its edge, např. *...30 miles of new developments along both banks of the Thames*

Jaký je významový vztah mezi (1) a (2)?

- a) Jde o dva příbuzné významy jednoho slova. Význam (2) byl přenesen z (1) metaforicky.
b) Jde o dvě synonyma.
c) Jde o dva příbuzné významy jednoho slova. Význam (2) byl přenesen z (1) metonymicky.
d) Jde o dvě stejně znějící slova se vzájemně nepříbuznými významy.

(2 body)

19. Jedna z následujících vět se syntakticky liší od zbývajících. Která?

- a) O ničem podstatném se nemluvilo.
b) Svatba se připravovala několik měsíců.
c) Pražské metro se stavělo i jako protiatomový kryt.
d) O dopadeném zločinci se zpívaly i písně!

(3 body)

Zadání k otázkám 20–22

Analyzujte následující soubor slovních tvarů jazyka L a vyberte správnou odpověď na následující otázky (do zadání si můžete vpisovat poznámky):

1.	niliwapata	„dostal/a jsem je“
2.	ulitupata	„dostal/a jsi nás“
3.	walikipata	„dostali to“
4.	watakipata	„dostanou to“
5.	nilipiga	„udeřil/a jsem“
6.	ulipiga	„udeřil/a jsi“
7.	walitupiga	„udeřili nás“
8.	utatupiga	„udeříš nás“
9.	watakupiga	„oni tě udeří“

20. Segment *-li-* ve výše uvedených slovních tvarech jazyka L vyjadřuje význam:

- a) „to“ b) přítomného času c) minulého času d) „dostat“

(2 body)

21. Budoucí čas je ve výše uvedených slovních tvarech jazyka L vyjádřen segmentem:

- a) *-li-* b) *-ta-* c) *-tak-* d) *-ita-*

(2 body)

22. Jak se v jazyce L řekne „udeřím tě“?

- a) *utapiga* b) *nilikupiga* c) *nitakipiga* d) *nitakupiga*

(3 body)

Zadání k otázkám 23–25

Analyzujte následující soubor slovních tvarů jazyka L a vyberte správnou odpověď na následující otázky (do zadání si můžete vpisovat poznámky):

1.	peravel	„poráží [= způsobuje, že (někdo/něco) padá]“
2.	perkeras	„často padáme“
3.	sovav	„spím“
4.	sovavav	„uspávám [= způsobuji, že (někdo) spí]“
5.	sovavkerav	„často uspávám“
6.	sovavkerel	„často uspává“
7.	sovel	„(on/a) spí“
8.	sovkerav	„často spím“
9.	sovkeravav	„způsobuji, že (někdo) často spí“
10.	sovkeravel	„způsobuje, že (někdo) často spí“

23. Segment *-ker-* ve výše uvedených slovních tvarech jazyka L vyjadřuje význam:

- a) „často“ / frekventativnosti
b) 3. osoby jednotného čísla podmětu
c) „spát“
d) „způsobovat“ / kauzativnosti

(2 body)

24. 1. osoba jednotného čísla podmětu je ve výše uvedených slovních tvarech jazyka L vyjádřena segmentem:

- a) *-el* b) *-avav* c) *-ov-* d) *-av*

(2 body)

25. Jak se v jazyce L řekne „způsobujeme, že (někdo/něco) často padá“?

- a) *peravkeras* b) *perkeravas* c) *peravelas* d) *peravkerel*

(3 body)